

10

A NAGY-KÁROLYI HELV. HITV. EGYHÁZMEGYE

1883. márczius hó 15-én

NAGY-KÁROLYBAN TARTOTT
KÉPVISELETI KÖZGYÜLÉSÉNEK
J E G Y Z Ó K Ö N Y V E.

Jelenvoltak:

Szilágyi Lajos esperest és Kulin Imre e. m. gondnok elnökök alatt

Egyházi részről:

Világi részről:

Segesvári József, főjegyző.
Kubinyi Károly,
Ujlaky Gábor, papi,
Lövey Pál, aljegyző.

Szilágyi Antal,
gr. Dégenfeld József
Solymossy Bálint világi

t a n á c s b i r á k.

Továbbá: Asztalos György nagy-károlyi lelkész, az özvegy-árva gyámintézet igazgató-tanácsának elnöke, Bajza István, Uray József, Vityi Bertalan ugyanazon választmánynak papi, — Sipos Zsigmond világi tagjai és Szathmáry József megbízott ügyvédje; — Nagy Gáspár körtvélyesi, Lengyel Pál k.-majtényi, Buzás Lajos ér-endrédi, Nagy Károly dengelegi, Csighy Ferencz k.-daróczi, Veress Imre irinyi, Kémeri Ödön szaniszlói, Szabó Gusztáv számosszegi, Tukacs Lajos kaploni, Darcsi Bertalan paraszniai rendes és Kiss Lajos bórvelyi helyettes lelkészek.

Mint megbízott egyházi képviselők voltak jelen: Uszkay Ignác Vitkából, Ilosvay Aladár Ny.-Megyesről, Szabó Gusztáv és Parag Antal Szamosszegről, Nagy Gáspár Körtvélyesről, Baróty András Beréből, Bene Sándor Bórvelyből, Kubinyi Károly, Szöcs Ferencz Hodászról, Takács János és Tar Mihály Ó-Pályiból, Nagy-Károly Dengelegről, Bulyáki István és Nyiri Ferencz Ecsedről, Vajda Sándor és Kiss Mihály K.-Majtényből, Ramocsa Ferencz Sz.-Miklósról, Sipos József és Kun István Domahidáról, Darcsi Bertalan és Németh István Parasznayáról.

Ezekon kívül több iskolatanító és más hallgató.

Esperest ur buzgó ima s a jelen voltak szívélyes üdvözlése után a gyűlést megnyitván:

1. Előadja a zsinat által alkotott törvények köztudomás szerint a legfelsőbb helybenhagyást és szentesítést immár megnyerték s azok a múlt év november havában tartott egyházkerületi gyűlésen kihirdettetvén, ez által az összes magyarhoni ref. anyaszentegyházra nézve érvénybe és hatályba léptek. Miután pedig ezen új egyházi alkotmány-törvény alapján a főtiszteletű egyházkerületi közgyűlés ide vonatkozó s minden egyháznak megküldött végzése és utasítása által az összes egyházi tisztviselők újból választása rendeltetett el s ezen utasítás értelmében a presbyteriumok újjá szervezése egyházmegyénk területén már meg is történt; most az esperest és egyházmegyei gondnoki hivatal betöltése van napirenden, mely hivatalokra az egyes egyházak szavazatai általa jelen gyűlésre be is kértettek.

Mihezképest, a mit előzetesen az idő rövidsége s e jelen gyűlést megelőző e. m. gyűlésnek kellő időben össze nem hívhatása miatt eddigelé nem tehetett, most köszöni meg az egyházmegyének benne vetett s több ízben oly fényesen nyilvánult bizodalma s kéri magát a törvény értelmében hivataláról lemondottnak tekintetni.

Majd egyházmegyei gondnok nagyságos Kulín Imre ur is meleg szavakban emlékezik meg az iránta előbb mint világi tanácsbíró, később mint s. gondnok iránt oly sok ízben nyilatkozott bizalmáról, és azért őszinte köszönetét fejezvé ki, hivatalt választói kezébe visszabocsátja.

Minek folytán esperes ur a beérkezett szavazatok felbontására a közgyűlés kebeléből egy köldöttséget kér azonnal kinevezetni, mely eljárása eredményéről még e gyűlés folyama alatt jelentést tegyen.

Az új egyházi alkotmány-törvény természetéből folyó ezen lemondásokat közgyűlésünk tudomásul vevén és elfogadván, — midőn mindkét elnökének oly hosszú időn keresztül tanúsított hivatali buzgalmukért őszinte elismerését nyilvánítja, egyszersmind a beérkezett esperesi és e. m. gondnoki szavazatok felbontására papi részről Ujlaky Gábor elnökle alatt Bajza István, Lövey Pál és Uray József, világi részről Solymossy Bálint és Szathmáry József urakat kiküldi, jelentésük azonnal, még e gyűlés folyama alatt bevártnán.

2. Egyházmegyei gondnok ur mielőtt közgyűlésünk a tárgyalások napirendjére térne át, megemlékezni kíván azon vesztéséről, mely egyházkerületünket s közvetve egyházmegyéinket sőt az összes magyarhoni prot. egyházat is érte gr. Dágenfeld Imre volt egyházkerületi főgondnokunk halála által s rövid szavakban felemlítvén a boldogultnak általánosan ismert és tisztelt érdemeit, indítványozza, hogy egyháznak ezen oszlopfőfiának neve és emlékezete közgyűlésünk jegyzőkönyvében is örökíttessék meg, óhajtván egyszersmind, hogy e kegyelmes tény a gyászoló családnak is tudomására hozassék.

A közrészvét áradatában, mely a boldogult kitűnő férfi halála felett országoszte nyilatkozott, közgyűlésünk is teljes mérvben osztozván, midőn ezen érzelmetek jegyzőkönyvében kifejezést ad s mint buzgó főgondnokának nevét és emlékeztet e szerény lapon megörökíti, egyszersmind e kegyelmes ténnyel a nagyméltóságú gyászoló családnak távirati uton tudomására juttatni rendeli, ennek eszközésére egyházmegyei gondnok urat kérvén fel.

3. Olvastatt az esperesi hivatalos évi jelentés, mely utalva az idej egyháziátogatósi jegyzőkönyv kimutatásaira, melyek felolvasandók, jelzi röviden az egyházakban — kevés kivétellel — tapasztalt szép rendet és jó békességet; továbbá a presbyteriumok újraszervezésének az új egyházi törvény értelmében lett végbementét, s meleg szavakban emlékeztetvén meg szintén a fentebbi számban már említett egyházkerületi főgondnok haláláról és érdemeiről, egyszersmind fájdalommal említi fel volt e. m. tanácsbíró és gyámintézetű pénztárnok néh. Bíró Károly bíróvilági lelkésznek a múlt évben történt kimúlását s mint szelíd lelkű, hivatásának megfelelő, emberszerető valódi lelkipásztort jellemvezvén, az ő nevét és emlékeztetét jegyzőkönyvileg megörökíttetni indítványozza.

Majd végül megemlékezik az esperesi jelentés az évi bevételéről és kiadásokról is, miszerint t. i. közigazgatási költségekre 23,927 lelek után 3 kr-jaival számíva bejött s illetőleg részben még bejövendő 717 frt 81 kr., 34 lelkészről 34; 38 tanítótól 38 frt, összesen: **789 frt 81 kr.** — Mely összegből ha kivesszük az eddig szokott költségekre 541 frtot, továbbá a konvent, tanügyi bizottság és püspök évenkénti körutazásának 240 frtban megállapított költségeit, melyek együtt 781 frtra mennek: marad az e. m. pénztárban 8 frt 81 kr.

A hivatalos évi jelentés a benne foglaltakhoz képest részint örvendetes, részint pedig fájdalmas tudomásul vétetik s néh. Bíró Károly lelkész atyánkfiának neve és emlékezete jegyzőkönyvünk és szerény lapján megörökíttetik.

4. Az egyútlén megjelent egyházi képviselők megbízó levelei rendben találtatván Levéltárba tetetnek.

5. Olvastatt az egyháziátogatósi jegyzőkönyvből az iskolák szellemi állapotáról betérjesztett jelentés, mely szerint: a nagykarolyi mindkét fi- és leány-, a geresi, csomaközi, berei, szamosszegi fi-, olesvai, gebei iskolák kitűnőknek; a bíróvilági fi-, kaplonyi, k-majtényi, dobrai, gencsi, endrédi, körtvélyesi fi- és leány, fábánházi, csesdi fi-, m-szalkai nagyobb, apáti, vitkai, ilki, dobosi, parasznai, jármii, hodászi, k-jánosi és ny-meggyesi iskolák dicséreteseknek; a domahidai, daróczi, sz-miklósi, irinyi, dengelegi, csesdi, leány, m-szalkai kisebb, 6-pályi-i, szamosszegi leány kielégítőnek jelezetnek; a bíróvilági leányiskola pedig alig kielégítőnek találtatott. Végül, megjegyeztetik, hogy Paposon, miután a volt tanító Kovács Péter időközileg, szó nélkül eltávozott, jelenben iskola nincs.

Az iskolák általános szellemi állapotát illetőleg megjegyzi az egyháziátogatóság, hogy az miként a megelőző pár évben, ugy most is inkább hanyatlást, mint emelkedést mutat, minek okát azonban nem annyira a tanítók buzgalmának hiányában találta fel, kik nagyon alászállott jövedelmük mellett is feladatuknak többnyire megfelelni igyekeznek, hanem azon sajnos körülményben, mely szerint a szülők a sok mostoha esztendő és nagy adózás következtében többnyire a gyermekeik kiképzetésére anyagilag képtelenek, erkölcsileg pedig közönyösek lévén: innen van az iskolát idő előtt elhagyottak és a teljesen iskolázatlan gyermekek megdöbbentő nagy száma!

Sajnosan veszi tudomásul közgyűlésünk ez alkalommal is az iskolák általános állapotáról tett ezen kedvezőtlen s elszomorító jelentést, miután azonban az iskolák néptelenségének, ugyszint a hiányosan iskolázott gyermekek hátramaradásának nem lehet általában a tanítókat okul vetni, tehát a viszonyokhoz képest köteleiket hiven teljesíteni igyekezett iskolatanítókat ez uttal is elismeréssel jutalmazza, — jelen jegyzőkönyvi számnak szokott módon köztudomásra juttatásával az esperesi hivatal bizatván meg.

6. Olvastatt ugyancsak az egyháziátogatósi jegyzőkönyvből a múlt évben egyházi czélokra történt kegyes adományok sorozata, melyszerint:

1-szor. Kaplonyban Nyíri Lajosné szillett Hegedűs Eszter asszony az egyháznak egy arany csipkével szegélyezett és himzett selyem urasaltali terítőt ajándékozott.

2-szor. Dobrában Sógor Lajos egy 10 frt értékű hordót adott az egyház bortárának.

3-szor. Dengelegen, budapesti lakos nagyságos Gorove János ur dengelegi r. kath. birtokos egy épen a papi beltelek tőszomszédságában lévő beltelek lakházzal és melléképületekkel ajándékozott az egyháznak, — a telekötvényi átiratát is engedélyezvén, — oly czélból, hogy annak jövedelme az iskola szükségére fordíttassék.

4-szer. Ér-Endréden Dr. Csida János ur az egyház pénztára javára 10 forintot, Balla Zsigmond pedig iskolai czélokra 12 frt 50 krt adott.

5-szor. Szaniszlón adakoztak a papi lak kijavítására: tisztelendő Jordán Károly r. k. plébános 5 frtot, Csánk János r. k. uradalmi tiszt 5 frtot, König József uradalmi ispán 5 frt, Kozmuczai István g. k. vallású jegyző 5 frtot, Debreczeni István 2 frt, Thanoffer Rudolf 10 frt, Tóth János r. k. vallású gazda 5 frt, Pellet Sándor r. kath. birtokos 10 frt, — összesen 47 frtot.

6-szor. Máté-Szalkán az aranykönyvben következő adományok vannak bejegyezve: Papp Arthur lelkész 8 frt, nejé 6 frt, id. Csizmadia Mihály presbyter 10 frt, Varga Sándor presbyter 2 frt s többen apróbb összegekkel 5 frt 90 kr, — összesen 33 frt 90 kr.

7-szer. Nagy-Dobóson az urasaltalához a múlt évben kenyeret adtak: id. Szabó Józsefné 2, id. Nagy Sándoré 2, Fodor Mihályné 1, ifj. Nagy Károlyné 1 izben. — Ez évben pedig febr. 18-án az urasaltalára Nagy Gáborné adott 1 kenyeret. — Bort adtak az urasaltalára: br. Perényi Péter, Durzóffy János, Bocha Ábrahám egyenként 10—10 liter, Kerezi János 7 liter, mindnyáján más felekezetteliek.

Ezenkívül br. Perényi Péter iskolai czélokra 5 frtot, s a kis templom bezsin-delyezéséhez 150 drb, Derzsoffy János ur pedig 4 köteg zsindeleszoget adományoztak.

8-szor. Kántor-Jánosiban néh. Kokas Zsigmond presbyter az egyháznak végrendeletileg hagyományozott mintegy 30 hold szántó- és kaszáló-földet s 300 o. e. forintot készpénzben, mely hagyomány bíróilag már át is adatott. A birtok után járó le-geltetési jogot pedig örök időkre a k-jánosi-i ref. lelkései hivatalnak hagyományozta.

Ugancsak K-Jánosiban néh. Pap Lajos egyháztag múlt évi összes őszi gabna-terményének fele részét végrendeletileg az egyháznak hagyta, mely bíróilag átadatván s elmunkáltatván, lett belőle 15 köböl buza, és 15 köböl rozs, összesen 30 köböl szemes élet.

Mindezen kegyes adományozások és végrendeleti hagyományok halás elismeréssel tudomásul vétetnek s buzditás és példaadás czéljából a szokott módon köztudomásra hozatni rendeltetnek.

7. Olvastatt az egyháziátogatósi jegyzőkönyvből a kir-daróczi egyházban fel-merült azon körülmény, melyszerint a lelkész földjéből temetőhelyül elfoglalt egy hold helyett az egyház által cserébe ígért föld nem adatott ki, — miért is lelkész e tárgyban intézkedést kér.

Az ugy állásának a helyszínén leendő megvizsgálására Bajza István lelkész és Solymossy Bálint v. tanácsbíró urak kiküldetnek, véleményes jelentésük annak idején bevártnán.

8. Olvastatt az egyháziátogatósi jegyzőkönyvből, miszerint ér-endrédi iskola-tanító Vaday József hivatalától leendő megváltását jelentette be, arra magát előzetesen az egyházatandás által is köteleztvén, — oly módon, hogy mielőtt 40 éves tanítói pályája be-telik, a mi szolgálati éveit tekintve f. évi szept. havában áll be, és a törvény értelmében nyugdíjkepesnek találatik s azt megyeri, helyére az ér-endrédi egyház azonnal más ta-nítót bívthasson és állíthasson.

Tudomásul vétetik Vaday József ér-endrédi tanító helyébe, ki hivatalát mindig dicséretes szorgalommal s elismert buzgósággal töltötte be s még az utóbbi években reá nehezedett időségi (chronicus) betegsége alatt is folytonos kitarást tanúsított, mielőtt a törvény értelmében nyugdíjkepes lesz és azt meg is nyeri, más tanító alkalmazásával és pedig a mennyiben lehetséges, a már

magokat jól érdemesített tanítókat valamelyikének előléptetésével esperest ur az egyháztanácsal egyetértve megbízatik.

9. Olvastatott az egyházlátogatási jegyzőkönyvből, miszerint körtvélyesi leánytanító Szathmári László hivataláról végképen lemondott.

Ezzel kapcsolatosan Nagy Gáspár körtvélyesi lelkész jelenti, miszerint az ekkép üresedésbe jött l. tanítói állomásra egyháza n. t. esperes ur beleegyezésével Nagy Sándor képezdét végzett s egy évig már sikerrel nevelősködött k-jánosi születésű ifjút hívta meg, ki a meghívást el is fogadta.

Tudomásul vétetik s esperes urnak az egyházzal egyetértőleg tett intézkedése helybenhagyatik azon megjegyzéssel, hogy Nagy Sándor mint l. tanító a törvény értelmében mihamarabb megnövelni s a tanképesítési vizsgát legfeljebb 2 év alatt letenni tartsa kötelességének.

10. Olvastatott az egyházlátogatási jegyzőkönyvből, miszerint Óbis Ferencz börtvelyi l. tanító, — ugyazint domahidai tanító Szikszay Albert változásba tették magokat, kérvén más egyházból leendő elhelyezéseket.

Megcseréltetnek egymással s Szikszay Albert Börtvelybe l. tanítónak, Óbis Ferencz pedig domahidai tanítónak áttették.

11. Olvastatott az egyházlátogatási jegyzőkönyvből, miszerint K-Majtényban ugy az egyház előjárása, mint az iskolát alkalmas tanító hiányában eddig vezetett lelkész azon ohajukat fejezték ki, hogy a tanítói állomás rendes tanítóval töltessek be.

Majd lelkész közgyűlésünk előtt szóval jelenti, hogy az épen jelenlévő s előnyösen ismert parasznai tanítót Turóczi Józsefet ohajját megnyerni tanítóul, ki a meghívást hajlandó is lenne elfogadni.

Az egyház kívánatának semmi akadály nem állván utjában Turóczi József tanítóul K-Majtényba rendeltetik.

12. Kaisler Sándor előbb ér-mindszenti, később ér-kávisi tanító bemutatja bizonyítványait s mint nagy-károlyi születésű kéri magát bekebelezetni egyházmegyénkbe s azon okból, mert eddigi szolgálati helyén meg nem élhet, üresedés esetén bármely egyházból tanítóul alkalmazni.

Bizonyítványai rendben találván, kérelme megadatik s minthogy a parasznai tanítósg épen üresedésbe jött s ezen egyháznak képviselői hajlandók őt elfogadni, tehát tanítóul Parasznayra rendeltetik.

13. Az esperesi és e. m. gondnoki szavazatok felbontására fentebbi 1-ső szám alatt kimenesztett küldöttség bejelentéi eljárása eredményét, melyszert a 34 egyházból beérkezett mind két rendbeli szavazatok közül:

1-szor. Az esperesi hivatalra Szilágyi Lajos 33, Segesvári József 1.

2-szor. Az egyházmegyei gondnokságra Kuliu Imre 21, gr. Dégenfeld József 11, és Ujlassy Sándor 2 szavazatot nyertek.

Mibeképest Szilágyi Lajos és Kuliu Imre urak, mint újból megválasztott elnökök melegen üdvözöltek s e szerencsés választás a főtiszteletű egyházkerületi közgyűlésre felterjesztetni rendeltetik.

14. Olvastatott az egyházlátogatási jegyzőkönyvből, miszerint Kubinyi Károly hodászi lelkész, ottani hivataláról, miután mult év június havában börtvelyi lelkésznek elválasztatott s e választás esperes ur által megerősített, a hodászi egyház presbyteriuma előtt az egyházlátogatás alkalmával esperes ur jelenlétében lemondott s e tavaszon a szokott időben új állomásra eltávozzand.

Tudomásul vétetik s az ekkép üresedésbe jött hodászi lelkészi hivatal az új törvény 191. §-a értelmében pályázat utján lesz betöltendő; — megjegyeztetvén, hogy a mennyiben a börtvelyi lelkészi jövedelemnek $\frac{2}{3}$ része az eddigi gyakorlat szerint a volt lelkész özvegyét illeti a kegyeleti éven, tehát az elválasztott lelkész Kubinyi Károly ez éven a jövedelemnek csak $\frac{1}{3}$ -át élvezendi.

15. Az ó-pályi-i egyházban a lelkészi hivatal halál által üresedésbe jöven s a kegyeleti év is vége felé járván:

Ezen állomás is az egyház törvény 191. §-a értelmében pályázat utján lesz betöltendő.

16. Az egyházlátogatás alkalmával a ny-megyesi egyház presbyteriuma az ottani takarékmagtár zilált állapotának rendbehozása végett küldöttséget kérelmezvén:

Szilágyi Antal és Segesvári József tanácsbírák küldetnek ki, véleményes jelentések annak idején bevaratván.

17. Olvastatott az e. látogatási jegyzőkönyvből, miszerint K-Jánosiban 48 név-aláírással egy panaszlevél adatott be, melyben Kocsár Elek tanító a tanításra alkalmatlannak jelezte, minélfogva őt jelen állásáról elmozdítani, s neki egy alkalmas tanító választását megengedni kérelmezik.

Eltekintve azon körülménytől, melyszert panaszlók céljuk eléréséhez a legkärhözatosabb s egyszerűsödött legcéltalanabb formát, t. i. a házról-házra

járva eszközölt aláírást választották, a mi rendesen igaztással, ámitással, a nép jellemének s erkölcsének routásával jár és a mi merőben felesleges, sőt czéltalan azért, mert ha a vád igaz, akkor 2—3 ember aláírása is elégséges, ha pedig az a törvényes vizsgálat folytán igaztalannak bizonyul, ez esetben az aláírók, vagy írók számának bármily nagy sokasága sem nyom semmit a törvény s az osztó igazság mérlegében, — tehát eltekintve ettől, miután panaszlott tanító hivatali hanyagsáért innen megintve még egyszer sem volt, s így ha a hivatali hanyagság, vagy képtelenség beigazolvá volna is, ez első alkalommal az egyházi törvény 246. §-ában előírt fogelmi büntetések első foká, a megintás lenne ellenében alkalmazható; miután továbbá az egyházlátogató küldöttségnek ide betér-jesztett jelentése szerint panaszlott tanító iskolája nemcsak teljesen kielégítőnek, de az általánosan uralgó súlyos tanügyi viszonyokhoz, a gyermekek hiányos és szakadozott iskolába járatásához képest dicsegetremélőnek találtatott s ez egész igazalom a látogató küldöttség által csak egyesek gyűlölet és érdekszülte igaztá-saiból kifolyóan jelezte; miután végre panaszlott tanító ellen erkölcsi vétséget felhozni nem tudnak, de nem is akarnak: mind ezen okoknál fogva panaszlók elmozdítási kérelmének hely nem adhatik s k-jánosi-i tanító Kocsár Elek jelenlegi állomásán továbbra is meghagyatik.

18. Az esperesi és e. m. gondnoki hivatalok betöltése után a többi e. m. tisztviselő, tanácsbírák és jegyzők újból választása kerülvén majdan az új egyházi törvény értelmében napirendre, Segesvári József papi tanácsbíró és főjegyző ugy maga, mint papi tanácsbíró társai nevében, gr. Dégenfeld József világi tanácsbíró hasonlóan társai nevében s végül Lövey Pál aljegyző megköszönik az eddig bennök helyezett bizodalmat.

Tudomásul vétetik s az új egyháztörvény 157. §-a értelmében az egyházmegyénkben érvényben levő tisztújítás alapján most már 10 évre választandó tanácsbírák eddigi létszáma t. i. papi részről 4, világi részről 4, továbbra is meghagyatik, s miután ugyanazon törvény 162. §-a szerint minden egyházmegyében világi részről is kell legalább egy jegyzőt választani: tehát a mostani papi aljegyzői hivatal beszűkítése kimondatik.

19. Az új egyházi alkotmány-törvény 48 §-a b) pontja s az ehhez képest kiadott egyházkerületi „Utasítás” értelmében, egyházmegyénk miként eddig, ugy ezután is 1 papi és 1 világi képviselőt lévén jogosítva az egyházkerületi gyűlésre küldeni:

Az ez éven tartandó kerületi gyűlésekre képviselőül gr. Dégenfeld József és Segesvári József választattak el, részökre a megbízó levél jelen jegyzőkönyvi számban kiadandó lévén.

20. Ugyancsak az új egyházi alkotmány-törvény 38. §-ának e) pontja értelmében az egyházmegyei tanító-testület egyházmegyénk közgyűlésére 2 képviselőt lévén jogosítva választani:

Ezen választás megejtésére egyházmegyénk tanítói az esperesi hivatal által felhívandók lesznek.

21. A lelkészjelölő bizottság tagjainak az egyházi törvény 190-ik §-a értelmében, tekintettel az éppen küszöbön álló lelkész választásokra, míg az új egyházmegyei tanácsbírói kar megalakulna:

Közgyűlésünk rendes tagokul gr. Dégenfeld József, Segesvári József és Ujlaki Gábor, — póttagokul pedig Szilágyi Antal, Solymossy Balint és Kubinyi Károly tanácsbírákat választja el.

22. Az érvénybe lépett új egyházi törvény 187-ik §-a értelmében az egyházak a papi jövedelem arányában 4 osztályba levén egyházkerületenként sorozandók s a kiadott utasítás szerint az egyházmegyéknek e tárgyban jelentésüket a legközelebb tartandó egyházkerületi gyűlésre be kellett venni terjesztetni:

Közgyűlésünk az esperes ur által egyházlátogatáskor összeállított s ide betér-jesztett papi jövedelem kimutatást az osztályozás alapjául elfogadván, oly módon és kérelemmel terjeszti fel a főtiszt. egyházkerületre, hogy a mennyiben az általunk itt megejtett osztályozás az egyházkerület összes egyházainak lelkészi jövedelem arányában leendő általános osztályozásával össze nem vágna s így egészen czéltalan lenne: méltóztassék egyházainkat a kerületen megállapítandó osztályozási kulcs szerint az őket megjelölt osztályokba bevezetni, a magunk által egyházaink közt megállapított következő osztályozást saját céljainkra tartván fenn.

1-ső Osztály.

1. Szamoszeg	} 1000 forinton felül 1300-ig.
2. Máté-Szalka	
3. Börtvely	
4. Nyír-Megyes	

II-dik Osztály.

5 Dobra	} 600 forinton felül 1000-ig.
6 Ér-Endréd	
7 Körtvélyes	
8 K.-Jánosi	
9 Gebe	
10 Géres	
11 Apáti	
12 Vitka	
13 Nagy-Dobos	
14 Nagy-Károly	
15 Fábánháza	
16 Nagy-Ecsed	

III-dik Osztály.

17 Olesva	} 400 frton felül 600-ig.
18 Ilk	
19 Gencs	
20 Kir-Daróc	
21 Szaniszló	
22 Osomaköz	
23 Bere	
24 Jármí	
25 Hodász	
26 Ó-Pályi	

IV-dik Osztály.

27 Kaplon	} 400 forinton alul.
28 Domahida	
29 Kis-Majtény	
30 Sz.-Miklós	
31 Irinyi	
32 Dengeleg	
33 Mérk	
34 Parasznya	
35 Papos	

23. Az egyházi törvénynek ugyancsak 187. §-a értelmében a rendes és segéd-lelkészek pályázati képessége megállapítandó lévén, miután az egyházmegyék e tárgyban a főtiszt. egyházkerület által véleményadásra hivatottak fel:

Egy küldöttség nevezeték ki, mely e kérdésben véleményes jelentését meg e gyűlés folyama alatt beterjesse, — a küldöttség tagjain Asztalos György, Bajza István, Csighy Ferenc és Segesvári József lelkészek választatván meg.

24. Az új egyházi alkotmány-törvény 224. §-ának e) pontja értelmében a magyar országos ref. egyházi közalap (domestica) tökéjének gyarapítására évenként egyszer **október hó utolsó vasárnapján**, mint a reformáció évfordulatán a teplomi persely jövedelme a nevezett egyházi közalapot illetvén:

Esperes ur felhívatik, miszerint ezt az illető egyházakkal és lelkészekkel körlevélileg is tudatni s őket hathatós, buzdító szavak kíséretében felszólítani méltóztatassék, miszerint e szent és egyházunk jövőjét illetőleg nagy horderejű cél elérésére minden tőlök telhetőt megtegyenek s különösen a lelkészek az év fentírt napjának délelőttjén a kihirdetést mindenkor a hallgatóságnak kellő felvilágosítása és buzdítása eszközöljék.

25. Az egyházi törvény 231. §-a értelmében jövőre minden egyháztag egyházi tartozását, ugyszint a megtörtént befizetést is egy e célra kényszerítendő egyházi adókönyvbe keltezően bejegyezni:

Egy ily egyházi adókönyv mintájának, egyházmegyénk viszonyaihoz mérten leendő elkészítésével és kinyomatásával Asztalos György és gr. Dégenfeld József urak bíztatnak meg, — a nyomtatási költségeket addig, míg az ezen adókönyveket megszerezni köteles egyes egyházaktól visszatérülne, az egyházmegyei közpénztár előlegezvé.

26. Az új egyházi törvény 230. és 231. §§-ának egyéb intézkedéseire nézve:

Az egyházak presbyteriumai oly módon lesznek felhívandók esperes ur által, hogy azokat már e folyó évben fogadtatni s gyakorlatba hozni tartsák elengedhetlen kötelességöknek.

27. Egy egyházmegyei számvéviszéknek felállítását a törvény értelmében indítványoztatván és pedig annak azonnali megválasztása sürgős szükségnek mondatván ki:

A számvéviszék tagjait gr. Dégenfeld József elnökelete alatt Vityi Bertalan és Uray József lelkészek választattak el oly módon, hogy az új egyházi alkotmánytörvény értelmében minden egyház gondnoki számadásának — az eredeti okmányokkal felszerelve — ezen számvéviszék felülvizsgálatán kell átmenni, sőt minden az egyházmegye területén létező bármely számadást, tehát a takarékmagtári, özvegy-árva gyámintézeti, egyházmegyei közpénztári számadásokat is ennek kell felülvizsgálata, vizsgálatainak eredményét köteles lévén évenként a közgyűlés elé beterjesztetni.

Mintthgy pedig a számvéviszék munkálkodása költség és kiadások nélkül meg nem történhetik: ezeknek fedezésére az I-ső osztálybeli egyházak 2 frtot, a II-dik osztálybeliek 1 frt 50 krt, a III-dik oszt. 1 frtot, a IV-dik osztálybeliek pedig 50 krt fogának évenként fizetni, — mi az egyházlátogató küldöttség által lessz beszedendő.

28. Esperes ur bejelenti, miszerint a főtisztelt egyházkerületől 961 frt államsegély küldetett be egyházmegyénk részére, mely összegnek fele az e. m. gyámintézet pénztárát illetvén, másik fele a folyamodó egyházak, lelkészek és tanítók közt szétosztandó lészen.

Mihez képest a 961 frt állami segélyösszegnek nagyobb fele, vagyis 481 frt az özvegy-árva gyámintézet pénztárába átszámoltatni, kisebb fele pedig, vagyis 480 frt, a folyamodó s szükségüket igazolni tudó egyházak, lelkészek és tanítók közt a szokott arányban, azzal oly módon határozatlik kiosztatni, hogy az egyházak az egész összegnek $\frac{1}{3}$ -ad részét, vagyis 160 frtot, ennek levonása után ott maradt összegnek 320 frtnak pedig $\frac{1}{3}$ -dát, vagyis 213 frt 34 krt a lelké, szék, $\frac{1}{3}$ -dát vagyis 106 frt 66 krt a tanítók kapják.

29. Államsegélybeni részesítésükért folyamodnak:

1-szor. Az egyházak közül: a berei, parasznai, paposi, dengelegi, 6-pályi domahidai, irinyi, csomaközi, k.-majtényi, kaploni, szaniszlói, szentmiklósi — 12. — Osztalékuk a 160 frtból — 13 frt 33 krt.

2-szor. A lelkészek közül: a domahidai, parasznai, paposi, mérki, irinyi, k.-majtényi, kaploni, szaniszlói, sz.-miklósi, k.-daróczi, dengelegi — 11. — Osztalékuk a 213 frt 34 krból — 19 fr 40 krt.

3-szor. A tanítók közül: parasznai, daróczi, sz.-miklósi, dengelegi, domahidai, 6-pályi-i, irinyi, bőrvélyi (leány), szaniszlói — 9. — Osztalékuk a 106 frt 66 krajczárból — 11 frt 85 krt.

Mely ezen osztalékok — miután a segélyezésre, felhozott indokalknál fogva mindnyájan méltóknak találtattak. — Esperes ur által nyugta mellett kiadandók lesznek.

30. Olvasztatott a k.-daróczi egyház gondnokának és előjárónak kérvényök, melyben azon összegre nézve, mellyel egyházlátogatóskor adások maradtak, azt ígérvén, hogy azt e gyűlésre behozzák, — most már jövő augusztusig fizetési halasztást kérnek.

Az egyházi közigazgatásra és egyéb czélokra szánt adományokat az esperes ur a tavaszi egyházmegyei és kerületi gyűlések alkalmával köteleztetvén az illető pénztári hivataloknál átszámolni: folyamodó egyház kérelmének hely nem adatik s a daróczi egyház a hátralékösszegnek 8 nap alatt végrehajtás terhe mellett leendő befizetésére szigoruan köteleztetik.

31. A rendes- és segéd-lelkészek pályázati képességének megállapítása felett véleményes jelentéstétl végett innen kinevezett küldöttség beadja jelentését, melyszerint munkálkodásában az ezen tárgy felett az egyházi szakiapokban eddigelő megjelent fejtegetéseket is figyelembe véve, a qualificatióra nézve következő módozatokat hozza javaslatba:

I-ső osztályu egyházba pályázhatnak:

a/ Rendes lelkészek közül mindazok, kik mint lelkész-jelöltek jogosítva valának ugyanezen osztályu egyházakba pályázhatni, tekintet nélkül arra, hogy melyik osztályu egyházban és hány év óta szolgálnak ugy, hogy fegyelmi vizsgálat s illetőleg büntetés alatt nem állottak. (E szabály áll a többi osztályoknál is.)

b/ Mindazon rendes lelkészek, kik jeles vagy elegendő eredménnyel fakultáltak, ha az alsóbb osztályokban 5 évig sikerrel szolgáltak s fegyelmi büntetés alatt nem állottak. — Ha az 5 évi szolgálati időt mint rendes lelképásztorok be nem töltötték, de

3 éven felül szolgáltak, pályázhatnak ugyan, de csak akkor vétethetnek tekintetbe, ha a pályázásra jogosított s a d/ pont alatt jelzett segédlelkészeken kívül más pályázók nincsenek.

c/ A theologiai rendes tanárok, ha nem erkölcsi kényszer nyomása alatt pályáznak.

d/ Segédlelkészek közül: azok, kik kitűnően képezettek s külföldi egyetemeket járva, tudori oklevelet szereztek 1 évi, — tudori oklevél nélkül 3 évi, — jelesen képezettek, ha egyetemeken jártak s tudori oklevéllel bírnak 2 évi segédlelkészi gyakorlat után.

II-dik osztályu egyházba pályázhatnak:

a/ Mindazok, kik az első osztályu egyházba pályázásra jogosítva vannak.

b/ Az alsóbb két osztályban (III-ik és IV-ik oszt.) 3 éven át sikerrel hivataloskodott s fegyelmi büntetéssel nem sújtott rendes lelkészek.

c/ Rendes, felavatott gym. tanárok, ha hivatalukban legalább 3 évet sikerrel töltöttek s erkölcsi kényszer nyomása alatt nem állanak.

d/ Segédlelkészek közül: a kitűnően képezettek 2 évi, a jelesen képezettek 3 évi, a kielégítőleg képezettek 5 évi dícséretes szolgálat után.

III-dik osztályu egyházba pályázhatnak:

a/ Mindazok, kik az előbbi 2 osztályba pályázásra vannak jogosítva.

b/ A IV-ik osztályu egyházban 1 évi sikerrel hivataloskodott rendes lelkészek.

c/ Segédlelkészek közül: kitűnően képezettek 1 évi, jelesen képezettek 2 évi, kielégítőleg képezettek 3 évi sikeres szolgálat után.

IV-dik osztályu egyházba pályázhatnak:

Az előbbi osztályokba képezett rendes és segédlelkészeken kívül: minden kielégítőleg képezett s legalább 1 évig káplánkodott egyének.

Ugyanazon, vagy alsóbb osztályu egyházba, a rendes lelkészek, tekintet nélkül szolgálati éveikre, bármikor szabadon pályázhatnak, még azon esetben is, ha fegyelmi vizsgálat, sőt enyhébb fokú büntetés alatt állottak ugyan, de az illetékes egyházi bíróság által hivatalvesztésre nem ítéltettek.

Küldöttség javaslatát közgyűlésünk elfogadja, magáévá teszi és a főtiszt egyházkerületreelterjeszti.

32. Olvastatt az özvegy-árva gyámintézet igazgató-választmányának f. évi márcz. 14-kén tartott ülése jegyzőkönyvének 1-ső száma, melyben kimondatván, miszerint az igazgató-választmány a Csanády János két rendbeli, összesen 418 frt 36 krt tartalmazó, Sógor Sándor 80 frtos, Kuln Barna 100 frtos, Szoboszlai István 75 frtos, Roncsik Sándor 120 frtos, Fiók Zsigmond 100 frtos, Mező Károly 50 frtos, Szabó Gusztáv 100 frtos és Csanády János János 400 frtos kötvényeikért sem felelősséget nem vállalhat, sem azok per utján behajtására, — mennyiben ezen tartozások legnagyobb része bevehetetlené vált — az intézeti pénztár előrelátható megkärösítése miatt lépéseket nem tehet, — feut kimutatott adósságos kötvények intézkedés végett az e. m. gyűlés elé terjesztetnek.

Ezzel kapcsolatosan választmányi elnök előadja, miszerint fent megnevezett adóssok közül mindazokat, kiknek tartozásuk alapítványból származik, 2, vagy 3 év előtt levélileg megkereste s adósságuk kiegyenlítésére, vagy annak miként leendő rendezése felöl való nyilatkozattételre felszólította s a felszólítottak közül Csanády János és Szabó Gusztáv urak hozzá küldött nyilatkozataikban tartozásuk kifizetését megígérték, sőt az éppen jelen volt Szabó Gusztáv előzővel tett nyilatkozatában azt is megígerte, hogy alapítványi tartozásának azon időtől, a melyben ez iránt felszólítottatott törvényes kamatait is készséggel s azonnal megfizetendi, mihelyt erre felhívatik; ellenben Szoboszlai István, mivel neh. testvére Szoboszlai Pál volt jármi-i lelkész özvegye s árva az intézet által semmi segélyben nem részesítettek, — a fizetést megtagadta.

Fent kimutatott követelési összegekből a neh. Sógor Sándor irányi volt lelkész s neh. Fiók Zsigmond terhére kimutatott s együtt 180 frtot tevő adósságos követelés — mivel említett adóssok minden vagyon hátrahagyása nélkül haltak el, türeltetik; a többi adóssok pedig felszólíttatni határozatnak, miszerint tartozásaikat 30 nap alatt vagy kifizessék, vagy pedig a jelzett időn belül a fizetés módozatára beperesítés terhe alatt intézeti elnök Asztalos György urhoz jelentést tegyenek és pedig a kölcsönösszegekkel tartozó adóssok mind a tőke, mind a hátralékban levő kamatok befizetésére köteleztetnek; az alapítványi

összegekkel adóssoktól ellenben — Szabó Gusztáv kivételével, kitől ez általa önként megajánlott kamat is követeltetik, — csakis az alapítványi összeg kívánatik. — Mely határozat ugy az igazgató-választmányynal, mint az adóssokkal külön-külön s a neh. Kuln Barna 100 frtyi alapítványa megfizetése ügyében, a boldogult özvegye jármi-i lakos Kalmár Gizella asszonysággal s kiskori gyermekei törvényes gyámja Kuln Imre egyházmegyei gondnok urral is jelen jegyzőkönyvi számban közöltetni rendeltetik.

33. Olvastatt ugyanazon választmány jegyzőkönyvének 3-dik száma, melyben elmondatik, miszerint a pénztári zárszámadás elkészíthető s jelen gyűlésre beterjeszthető azért nem volt, mivel az egyházlátogatás alkalmával befolyó illeték- és segélyösszegek ez ideig sem lettek a választmányhoz áttéve. Melyre nézve esperes ur jelenti, miszerint az egyházlátogatás alkalmával a gyámintézeti pénztár részére általa kezelni szokott összegeket a pénztárba azért nem számolta át, mivel több egyház csak most fizette ki tartozását, némely egyház pedig még most sem fizetett.

Esperes ur jelentése folytán az igazgató-választmány jelentése tudomásul vétetik s egyszersmind mennyiben az egyházak késedelmes fizetése miatt most már másodizben nem vizsgálható meg, közgyűlésünk kellő időben a pénztári számadást: az egyházmegye 1882-dik évi ápril 12-ikén 11. sz. alatt ez érdemben hozott határozata megújításával az egyházak előljárói komolyan felhivatnak, hogy mindennemű s a törvényszerű egyházlátogatás alkalmával fizetendő tartozásaikat, mindenkor az egyházlátogatás alkalmával a látogató küldöttségnek átszámolni szoros kötelességöknek ismerjék.

34. Olvastatt ugyanazon választmány jegyzőkönyvének 4-dik száma, mely szerint neh. Pap Lajos szaniszlói volt lelkész özvegye s árvaja segélyosztaléka az 1882-dik év ápril 24-kétől az 1883. ápril 24-ig terjedő egy évre 87 forint 60 krajczárban állapittatik meg.

Tudomásul vétetik s neh. Pap Lajos özvegye s árva részére a 87 frt 60 kiban megállapított segélyosztalék, az intézeti pénztár terhére folyóvá tétetni rendeltetik.

35. Jelen jegyzőkönyvnek esperes ur elnöklöte alatt s az általa kitűzendő helyen és időben leendő hitelesítésével:

Szilágyi Antal és Kubinyi Károly tanácsbírák — a két jegyző közbejöttével — megbíztatnak.

Hitelesítettett Gebén, 1883. márcz. 27-kén, feutirt küldöttség által.

Az 1-ső számtól a 31-ig bezárólag jegyzette: **Szegesvári József.** — A 32-től 35-ig jegyzette: **Lővey Pál.**

TÁRGYMUTATÓ.

1. sz. Elnökök leköszönése; — esperesi és e. m. gondnoki szavazatok felbontására küldöttség nevezetetik.
2. sz. gr. Dégenfeld Imre emlékének megörökítése.
3. sz. Esperesi jelentés felolvasása.
4. sz. Képviselők megbízó levelei levéltárba tételnek.
5. sz. Az iskolák szellemi állapotáról tett évi jelentés köröztetni rendeltetik.
6. sz. Mult évben az egyházmegye területén történt kegyes adakozások és hagyományok köröztetnek.
7. sz. Daróczi lelkésztlől cserébe temetőhelyül adott, de nem kárpótolt föld ügyében küldöttség nevezetetik.
8. sz. Vaday József ér-endrédi tanító hivataláról nyugdíjaztatása esetén lemondott.
9. sz. Körtvélyesi I. tanító Szathmáry László hivataláról lemondván, helyébe Nagy Sándor képezdét végzett ifju oda rendeltetik.
10. sz. Óbis Ferencz börvelyi (leány) és Szikszay Albert domahidai tanító egy-mással megcseréltetnek.
11. sz. Kis-majtényi egyház iskola tanítót kérvén, Turóczy József Parasznáról oda rendeltetik.
12. sz. Kaisler Sándor volt ér-kávási tanító bekebelezetetik és Parasznára rendeltetik.
13. sz. Esperesi és e. m. gondnoki szavazatok felbontásának eredménye bejelentetik.
14. sz. Kubinyi Károly hodászi lelkésznek börvelyi lelkészszé lett megválasztása tudomásul vétetik. A hodászi lelkészség pályázat utján betöltendő.
15. sz. A halál által üresedésbe jött ó-pályi-i lelkészi állomás pályázat utján betöltendő.
16. sz. A ny.-megyesi takarékmagtár ügyben küldöttség nevezetetik ki.
17. sz. Kocsár Elek k.-jánosi-i iskolatanító ügyében törvényszéki végzés.
18. sz. Egyházi és világi tanácsbírák és jegyzők leköszönnek hivatalaikról.
19. sz. Az egyházkerületi gyűlésre 2 képviselő nevezetetik.
20. sz. Az iskolatanítók 2 képviselő választására — az e. m. gyűlésre — felhivatnak.
21. sz. A lelkész-jelölő bizottság rendes- és póttagjai megválasztatnak.
22. sz. Az egyházak osztályozása papi jövedelem arányában.
23. sz. A lelkészek pályázati képességének megállapítása feletti véleményadásra küldöttség nevezetetik.
24. sz. Az egyházi közalap (domestica) javára minden évi okt. hó utolsó vasár-napján adakozás hirdetendő templomokban.
25. sz. Egyházi adókönyv mintájára nézve intézkedés.
26. sz. Az egyházi törvény 230. és 231. szakaszai a presbyteriumoknak figyel-mébe hozatnak.
27. sz. Egyházmegyei számvevőszék felállítás.
28. sz. Állami segélyösszeg feletti intézkedés.
29. sz. Állami segély kiosztása.
30. sz. Király-daróczi egyház gondnokának kérvénye a visitationalis költségek fizetési halasztása tárgyában elutasitattik.

31. sz. A rendes- és segédlelkészek pályázati képessége, a kinevezett küldöttség jelentése alapján megállapittatik.
32. sz. A gyámintézet kint levő adósságai tárgyában: intézkedés.
33. sz. Gyámintézeti választmány jelentése az évi zárszámadás el nem készit-hetése tárgyában tudomásul vétetik.
34. sz. Néh. Pap Lajos volt szaniszlói lelkész özvegye s árvája részére gyám-intézeti segély adatik.
35. sz. Jegyzőkönyv hitelesítésére küldöttség nevezetetik.